

SUOMEN KUUROJEN URHEILULIITTO

YMPÄRISTÖVASTUU- SUUNNITELMA

2024

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	3
2. TAVOITTEET	4
3. TOIMENPITEET	4
4. MITTARIT	5

(Liiton hallitus hyväksyi päivitetyn ympäristövastuusuunnitelman 8.11.2024 kokouksessaan)

1. JOHDANTO

Suomen Kuurojen Urheiluliiton ympäristövastuusuunnitelman tavoitteena on vähentää liiton toiminnan ympäristövaikutuksia ja auttaa liiton toimijoita kantamaan kortensa kekoon kestävä kehityksen edistämiseksi. Liitto ottaa ympäristövastuusuunnitelman myötä kestävä kehityksen periaatteen luonnolliseksi osaksi päivittäistä toimintaa.

Tämän ympäristövastuusuunnitelman taustalla vaikuttavat liikuntalaki, liiton vastuullisuusohjelma sekä reilun pelin periaatteet ja tavoitteet. Reilu peli puolestaan pohjautuu olemassa olevaan lainsäädäntöön sekä erilaisiin kansainvälisiin sopimuksiin ja säännöstöihin, kuten YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin 2030.

Ympäristövastuu tarkastelee organisaation toiminnan vaikutusta ympäristöön. Tähän liittyvät esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjunta, vesien, ilman ja maaperän suojelu sekä luonnonvarojen säästeliäs käyttö. Suurin osa toimistojen ilmastovaikutuksista koostuu lämpöenergiasta ja liikkumisesta. Lisäksi huomion kohteena voivat olla esimerkiksi sähkönkulutus, hankinnat sekä työntekijöiden yleinen ympäristötietoisuus. Suomen Kuurojen Urheiluliitto suhtautuu ympäristöasioihin vakavasti ja ottaa täten vastuun toiminnan ympäristövaikutuksista muuttamalla toimintatapoja kaikilla toiminnan tasoilla. Liitolla on tärkeä rooli ympäristöasioiden edistäjänä kuurojen liikunta- ja urheilutoiminnan saralla.

Liitto sitoutuu omaan ympäristövastuusuunnitelmaansa ja pyrkii sitouttamaan toimintansa piirissä olevia jäsenseuroja toimijoihin mukaan. Liitto pyrkii jatkuvasti pienentämään hiilijalanjälkeään niiltä osin, kuin se on mahdollista. Suunnitelma ulottuu kaikkiin toiminnan osa-alueisiin kattaen seura-, liikunta- ja kilpailutoiminnan. Ennen ympäristövastuusuunnitelman voimaan tuloa, liitossa on jo noudatettu monia ympäristöön liittyviä asioita, muun muassa hankintojen osalta varusteiden ja teknisten laitteiden kierrätystä, asujen lainausta muilta tahoilta ja yhteiskuljetuksien suosimista. Hankinnat on perustuneet todelliseen tarpeeseen huomioiden liiton taloudellinen tilanne. Hallintotasolla esimerkiksi paperin käyttö on vähentynyt merkittävästi viime vuosien aikana liiton siirtyä käyttämään sähköisessä muodossa olevia palveluita. Yhtenä merkittävänä muutoksena liiton toimisto on siirtynyt jo vuonna 2019 Sporttitalon asiakkaaksi muiden urheilun ja liikunnan lajiliittojen ja -järjestöjen ohella. Tämän osalta Sporttitalon oma ympäristösuunnitelma koskee liittoamme ja Olympiakomitean aiemmin tuotetut eri koulutukset ympäristöaiheista ovat tuoneet liiton sisälle tietoisuutta ympäristöasioista entistä enemmän.

Ympäristövastuusuunnitelmamme perustuu erilaisiin lakeihin ja Opetus- ja kulttuuriministeriön antamiin ohjeistuksiin Olympiakomitean kanssa. Tämä suunnitelma on yksi osa-alue liiton vastuullisuusohjelmassa, ja ympäristövastuusuunnitelma pohjautuu seuraaviin kansallisiin ja kansainvälisiin sopimuksiin sekä lakeihin;

- Liikuntalaki (390/2015)
- YK:n kestävä kehityksen periaatteet (YK agenda 2030)
- Reilun pelin periaatteet

Suunnitelma otettiin ensimmäistä kertaa liiton käyttöön hallituksen päätöksen myötä 13.11.2021 lähtien. Tarkistamme ja päivitämme suunnitelmaa säännöllisesti. Suunnitelma on kaikkien luettavissa liiton kotisivuilla.

2. TAVOITTEET

Teemme osamme ilmastonmuutoksen hillinnässä. Tunnistamme toimintamme ympäristövaikutukset ja teemme toimenpiteitä kaikilla toiminnan tasoilla vaikutusten vähentämiseksi. Toimimme lajiemme ja jäsenseurojemme esimerkkinä sekä kannustamme aktiivisesti ympäristövastuuseen kestäväen kehityksen muodossa.

Ympäristön kannalta merkittävimmät kuormitukset SKULin toiminnassa tulevat luottamushenkilöiden, henkilöstön ja lajien matkustuksesta Suomessa ja ulkomailla. Lisäksi hankinnat sekä eri tapahtumien järjestäminen kuten leirit ja kilpailut kuormittavat ympäristöä.

SKUL jatkaa aiemmin aloitettuja toimenpiteitä kestäväen kehityksen näkökulmasta katsottuna. Liiton tekemillä valinnoilla ja päätöksillä on merkitystä ympäristöasioissa, kuten ulkomaan tapahtumien suhteen suorien lentojen suosimisella, järkevän kokoisilla edustusryhmillä, sähköisten palveluiden käyttöönotoilla esimerkiksi taloushallinnon puolella ja liiton omien dokumenttien ollessa suojatulla pilvipalvelimella.

Liiton omassa toiminnassa hallinnon kokouksilla ja palavereilla sekä koulutuksilla on iso merkitys ympäristövastuun huomiomisessa. Yhtenä tavoitteena on ollut ja tulee olemaan etäyhteyksien suosiminen, jotta matkustuksen aiheuttamat ympäristövaikutukset pienevät liiton oman toiminnan johdosta. Samoin hankintojen määrällä ja laadulla on merkitystä, jonka johdosta liitossa on katsottu viime vuosien aikana tarkemmin mitä hankitaan ja mistä ne hankitaan. Tämä heijastuu suoraan kiertotalouden periaatteisiin esimerkiksi jatkamalla pidempään samojen asujen ja teknisten laitteiden käyttöä sekä huomioiden näiden mahdollista jatkokäyttöä jäsenseurojen toimesta.

Tunnistamme yhtenä tämän hetken puutteena systemaattisen tiedonkeruun puuttumisen. Tämän johdosta yhtenä tavoitteena on aloittaa systemaattinen tiedonkeruu eri toimenpiteiden seurauksista ja seurannan avulla voimme katsoa, onko muutoksille tarvetta. Konkreettisena tavoitteena on luoda maksimissaan muutama palautelomake, jonka avulla liitto saa kerättyä tarvitsemaansa tietoa arviointia varten.

3. TOIMENPITEET

Otimme käyttöömmee kevätkokouksessa huhtikuussa 2023 hyväksytyyn liiton oman matkustusohjeen, jossa painotamme julkisten kulkuyhteyksien ja massaliikenteen käytön suosimista. Tarkistimme myös kilometrikorvausta liiton toimintaamme, talouteemme nojaten, ja päivitys kannustaa julkisen liikenteen käyttämiseen.

Vähennämme toimintamme ympäristövaikutuksia muuttamalla toimintatapojamme mm. kilpailujärjestelmien, tapahtumien järjestämisen, varusteiden, kulkutapojen, liikuntapaikkojen ja hankintojen osalta. Suosimme etäkokouksia ja -palavereja fyysisten kokousten tai palaverien sijasta. Esimerkiksi liiton hallinnon kokoukset ja palaverit ovat suurelta osin jo etäyhteyksin.

Järjestämme ja kehitämme sähköisiä koulutusmenetelmiä, jotta mahdollisimman moni jäsenseuroistamme jäsenineen voivat osallistua mukaan sijaintiin katsomatta.

Suositlemme seurojamme järjestämään SM-kisat sellaisissa paikoissa, jotka ovat julkisilla helposti saavutettavissa. Yhtenä suosituksenamme on yhteiskuljetukset urheilijoiden osalta. Luonnollisesti tapahtuman järjestäjällä on oma vastuunsa tapahtumistaan, mutta liittona voimme antaa viestinnän kautta järjestäjille ohjeistuksia suosituksineen. Tätä kuvaillaan ympäristökoulutuksena sosiaalisen vastuun muodossa, koska liittona tunnistamme kielellisen haasteellisuuden puhutun kielen ollessa yhteisössämme suhteellisen harvinaista. Meidän tulee informoida jäsenistöämme paljolti viittomakielellä.

Suosimme hankinnoissamme kotimaisuutta ja kierrätystä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi edustusvaatteiden käyttämistä useammassa tapahtumassa. Pyrimme saamaan lainaksi edustusasuja yhteistyössä eri lajiliitoilta omaksi ostamisen sijaan. Suosimme sähköisiä materiaaleja papereiden sijaan. Liiton dokumentit sijaitsevat pääasiassa suojatulla pilvipalvelimella, johon pääsy on rajattu tarpeellisuuden mukaisesti.

Kierrätämme jätteet vastuullisesti. Sporttitalon oma ympäristösuunnitelma toimii ohjenuorana liiton toimiston osalta.

Seuraamme ja arvioimme ympäristövastuusuunnitelmamme toteutumista säännöllisesti liiton hallituksen ja henkilöstön toimesta huomioiden tiedonkeruun kautta saatuja palautteita. Pyrimme tunnistamaan tiedonkeruun seurannan ja arvioinnin kautta ympäristövastuusuunnitelman toimimista käytännön tasolla ja kehittämään sitä päivittämisen kautta.

Sitoutamme toimijamme kestävän kehityksen periaatteisiin viestinnän ja kouluttamisen avulla. Olemme pienehkö organisaatio, joten mietimme koulutusten määrää älykkäästi. Sisällytämme ympäristövastuusaamisen aiheen lajijaostoille järjestettävään vuosittaiseen koulutukseen sekä yhteisiin tärkeisiin kansallisiin tapahtumiin (lajijaostot ja valmentajat) sekä seurat.

Tämän konkreettisen ympäristövastuusuunnitelman ja kouluttamisen avulla voimme liittona vaikuttaa jäsenseurojemme, lajijaostojen ja muiden toimijoiden toimintaan ja siten, että tuomme viestinnän kautta ympäristöasioita esille. Näitä asioita voimme tuoda esille liiton viestinnässä kotisivujen ja sosiaalisen median kautta, kuten myös vuosittaisissa liittokokouksissamme toimintakertomuksen ja -suunnitelman kautta jäsenseurojen edustajille. Näiden materiaalien saadessa vuosittaiset hyväksyntänsä, nämä siirtyvät liiton kotisivuille julkisesti luettavaksi.

Ympäristövastuusuunnitelman vastuutahona toimii nimetty vastuullisuustyöryhmä liiton toiminnanjohtajan kanssa. Vastuutaho huolehtii, että liitolla on ajantasainen ja riittävä osaaminen ympäristövastuusta. Vastuullisuustyöryhmä myös seuraa tahona toimenpiteitä ja mittareiden avulla tavoitteiden täyttymistä sekä raportoi hallitukselle seurannasta.

- Vähennämme toimintamme ympäristövaikutuksia muuttamalla toimintatapojamme kilpailujärjestelmien, tapahtumien järjestämisen, varusteiden, kulkutapojen, liikuntapaikkojen ja hankintojen osalta.
- Olemme ottaneet käyttöön järjestön oman matkustusohjeen ja kannustamme julkisen liikenteen käyttämiseen.
- Vaikutamme kouluttamisen avulla jäsenseurojemme, lajijaostojen ja muiden toimijoiden toimintaan. Pienenä liittona pyrimme sisällyttämään (täsmä)koulutuksia muun toiminnan yhteyteen esimerkiksi Iltaporinoilla, jotta järjestetään kuudesti vuodessa.
- Tuomme ympäristövastuuasiat esille lajijaoston (lajivastaavat ja valmentajat) koulutuksessa sekä jokaisen SM-kisan järjestämisen prosessin yhteydessä.
- Seuraamme ja arvioimme ympäristövastuusuunnitelmamme toteutumista.
- Sitoutamme toimijamme kestäväen kehityksen periaatteisiin viestinnän avulla.
- Teemme säännöllisesti kyselyt ja arvioinnit kuinka tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuu toiminnassamme.

4. MITTARIT

Tämän ympäristövastuusuunnitelman pohjalta mittauskokonaisuudeksi on määritelty viisi eri arvioitavaa aihealuetta. Näiden kautta näemme vuosittain, miten liittona olemme päässeet tavoitteisiin kiinni. Luonnollisesti arvioitavat painopistealueet voivat muuttua vuosien aikana, koska liiton tulee huomioida myös yhteiskunnan asettamat tavoitteet ja vaatimukset.

Pääasiassa arvioitavat osa-alueet voidaan arvioida laskennallisesti ja sanallisesti. Mittareiden ideana on kerryttää datatietoa, jotta liitto pystyy vertailemaan aiempien vuosien kerättyä tietoa ja arvioida tulevaisuutta ja sen vaatimia muutoksia. Tietoa kerätään kyselyiden, tilastoinnin ja kirjanpidon kautta, jotta saadaan luotettavat luvut arviointia varten.

- Etäkokousten ja -palaverien prosentuaalinen osuus kokousten ja palaverien kokonaismäärästä.
- Ympäristövastuullisuutta edistävän viestinnän ja koulutuksen määrä.
- Järjestettiin tapahtumat paikassa, joka on julkisilla helposti saavutettavissa.
- Liiton ostettujen ja lajiliitoilta lainattujen vaatteiden osuus.
- Kotimaisten tuotteiden osuus hankinnoista.
- Arvio liiton toimitilan lajittelumahdollisuuksista.
- Kyselyiden ja arvioinnin kautta saatujen tulosten laatu.